

Preek over Galaten 5:25
Schildwolde, 27 mei 2018
Kees van Dusseldorp
Openbare geloofsbelijdenis

Liturgie:

Ga de richting die de Geest je wijst!

votum en groet
Opw.733 Tienduizend redenen
gedicht
gebed
lezen: Gal.5:13-25
Spr.3:1-13
Ps.23
preek Gal.5:25
Opw.687 Heer wijs mij uw weg
muzikale bijdrage
openbare geloofsbelijdenis
Opw.599 Nog voordat je bestond
formulier
jawoord, knielen, zegen, tekst
Opw.710 Zegenlied
uitreiking belijdenisgeschenken
Gz.123 Geloofsbelijdenis
gebed
collecte
Opw.488 De kracht van uw liefde
zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

** een goede vraag: welke richting wijst de Geest?

Ga de richting die de Geest je wijst!

Het was mijn suggestie om deze tekst vanmiddag centraal te stellen. En de jongeren vonden het een goed idee. Het is een woord op een kruispunt in je leven. Je hebt ernaar toe geleefd. Je maakt nieuwe keuzes. Een aanwijzing van God in onze boeiende, onoverzichtelijke en veelkleurige wereld, waarin je je weg moet zoeken. En waarin zoveel op je afkomt.

Ga de richting die de Geest je wijst! Welke richting is dat dan? Dat zal de eerste vraag zijn. Welke richting? Ik hoop dat je die vraag stelt vanuit verlangen. Het verlangen, waar jullie blijf van geven door je openbare geloofsbelijdenis. Je wilt graag met God verder je leven door. Hij heeft je gemaakt. Je het leven gegeven. Niet alleen het leven in je jaren op aarde. Hij geeft je ook het LEVEN met hoofdletters. In Jezus Christus, die gestorven is en weer is opgestaan. God heeft je geroepen tot het eeuwig leven. Hij is persoonlijk en genadig betrokken op jouw leven. Jullie erkennen dat. Daar ontstaat het verlangen om de richting te gaan die Gods Geest je wijst. De richting van de Geest is altijd de beste richting. Voor jou het beste en naar de bedoeling van God.

Welke richting wijst de Geest? Het is ook een echte vraag. Niet alleen voor mensen die in het openbaar belijden dat zij als christen willen leven. Voor ieder mens is het een terugkerende vraag: wat moet ik doen en wat niet? Wat is goed en wat is fout? Wat is wijs en wat is dwaas? Een christen zal God hierbij betrekken door te bidden. Maar welke richting wijst de Geest dan? Ik hoor vaak verlegenheid: het is lastig om te ontdekken wat Gods wil is: zal ik ingaan op de vraag van die jongen, die mij wel ziet zitten, om een keer wat af te spreken, of niet? Hoe kom ik erachter wat de Heer mij zeggen wil? Ik hoor soms teleurstelling: ik heb de Here gevraagd om wijsheid voor de keus van mijn vervolgopleiding, maar het bleek helemaal niets voor mij te zijn en ik heb een jaar verspeeld. Ik hoor ook wel eens onzekerheid: als ik ergens niet voor kies, heb ik daar argumenten voor. Maar zijn het geen smoesjes?

Ga de richting die de Geest je wijst, schrijft Paulus. Welke richting is dat dan? Kennelijk heeft Paulus daar een duidelijk idee over. Laten we eens goed luisteren.

** de Geest leidt ons leven

Er gaat aan de oproep van Paulus iets vooraf. 'Wanneer de Geest ons leven leidt', schrijft hij. Of in een andere vertaling: 'Als wij door de Geest leven'. Wij leven door de Geest. Zullen we daar eerst op inzoomen? Hoezo leven wij door de Heilige Geest? Wat is dat?

Als je in zee zwemt, merk je de golven. Direct. Zelfs als het niet waait ga je op en neer. Als je een uurtje of vijf in het water blijft liggen, merk je misschien ook een andere beweging. De beweging van eb en vloed. Je merkt het niet gemakkelijk, maar je zou het verschil kunnen zien als je je oriënteert op de kust. Wat je echt niet merkt is de zeespiegelstijging. Wereldwijd stijgt de gemiddelde hoogte van het zeewater met 2 mm per jaar. Over een eeuw is dat 20 cm. Zolang blijft niemand in het water liggen. En toch is deze beweging van het water de belangrijkste voor het leven op aarde.

Het werk van de Heilige Geest merk je het meest direct in je eigen leven. Hij brengt je tot geloof in Jezus Christus en laat Jezus in je wonen. In de golven van het leven tilt Hij je steeds weer naar Jezus toe. Soms ervaar je de kracht van de Geest, de aanwezigheid van God, de blijdschap van het geloof. Soms veel minder.

Wat je minder direct merkt is de beweging van het christelijk geloof in Nederland. Vandaag zijn er in verhouding veel minder mensen christen dan 50 jaar geleden. Openbare geloofsbelijdenis doen is nooit vanzelfsprekend geweest, maar vandaag ben je meer een uitzondering dan vroeger.

Wat je zelf echt niet merkt, maar wat wel de belangrijkste beweging is, is het werk van de Geest over alle eeuwen en over de hele wereld. Het aantal gelovigen loopt per dag op, tot het door God bepaalde aantal is bereikt. Dan stopt de tijd en komt deze wereld tot haar einde. Deze grote beweging is de meest ingrijpende. Met het Pinksterfeest in Jeruzalem is deze laatste fase van de wereldgeschiedenis begonnen. De zeespiegel van Gods Koninkrijk stijgt gestaag door.

Die bewegingen horen bij elkaar. Ze gaan over de missie van Jezus Christus om het koninkrijk van God te brengen en mensen daarin een plek te geven. Door je te redden van de duivel, van de dood en van de zonde. In dat grote verhaal plaatst de Geest ook jouw leven. Leven door de Geest is, dat je deel uitmaakt van die nieuwe wereld. Dat je Jezus Christus erkent en aanbidt als je Heer. Dat je een kind van God bent. Dat geloof werkt de Heilige Geest. Zo kom je tot leven. Een leven in de vrijheid, vrede en vreugde van Jezus. Een leven waarbij ook zelf vol wordt van de Heilige Geest. En Jezus ook echt in je gaat leven. En zo zelf gaat stralen van zijn genade.

**** concentreer je op de Geest!**

Het zal je opgevallen zijn dat Paulus in dit gedeelte vaak de Heilige Geest noemt. Tot mijn verrassing zie ik dat hij dit precies zeven keer doet. Paulus schrijft: 'Wil je je ergens druk over maken? Maak je dan druk over de leiding door de Geest, het leven in de vrijheid van Jezus Christus. Maak je niet druk over de joodse wetten, de strategische keuzes, de tradities of de omgeving. Maar concentreer je op de Heilige Geest!'

De christenen in Galatië hadden een niet-joodse achtergrond. Ze waren tot geloof in Jezus Christus gekomen en wisten zich bevrijd 'uit deze door het kwaad beheerste wereld'. Ze hadden de ware vrijheid in Jezus Christus ontvangen en waren er blij mee. Maar predikanten met een joodse achtergrond probeerden hen te bewegen om zich aan de joodse gewoonten te houden, bijvoorbeeld over de besnijdenis, de joodse feestdagen, en de voedselwetten. Paulus is heel radicaal: Doe het niet, want je verspeelt je vrijheid in Jezus Christus! Je maakt jezelf en de anderen tot slaaf van menselijke verplichtingen. Je hebt toch de Geest ontvangen door in Jezus Christus te geloven? Als je je ergens druk over wilt maken, doe dat dan vooral over het leven door de Geest!

Dat lijkt mij een gouden aanwijzing. Waar moet jij je energie in steken? Om welke vragen gaat het? Hoe jij je laat leiden door de Heilige Geest. Hoe jij je vrijheid in Christus bevaart en invult. Daar ligt je uitdaging! Laat je niet afleiden door allerlei andere discussies. Laat je niet wegzuigen bij Jezus Christus. Laat je niet in beslag nemen door de dingen van je leven: je opleiding, je vrienden, je gezondheid, je welvaart. Als dat je in beslag neemt, dan verdwijnt de bloei van Gods genade in je leven. Als wij ons laten beheersen

door onze eigen verlangens en ideeën, dan verdwijnt de bloei van Gods genade in onze gemeente. Als jij je laat gijzelen door de angsten van een ander, of je overgeeft aan je eigen belangen, dan is niet de Heilige Geest je navigator. Maar niets is zo belangrijk voor je leven als het volgen van de leiding van de Heilige Geest. Laat dat je ambitie zijn!

** de Geest maakt een beter mens van je

Ga de richting die de Geest je wijst! Dat is de oproep van Paulus, die ik vanmiddag overneem. Voor jullie en voor ons allemaal. Maak je druk om de leiding van de Heilige Geest! Maar welke richting wijst de Geest? Als ik mij door hem laat leiden, wat mag ik dan verwachten? Als ik het heel kort mag samenvatten, dan zeg ik: De Geest is erop gericht een beter mens van je maken. Hij maakt een mooi mens van je. Een mens die aan zijn of haar doel beantwoordt. Een mens waarin Jezus zelf zichtbaar wordt.

Dat klinkt je misschien erg humanistisch, erg menselijk in de oren. Gaat het in de kerk om zelfontplooiing en zelfontwikkeling? Is dat het hoogste doel? Dat ik een mooi mens wordt? Is dat het programma van de Heilige Geest? Ons leven moet toch op God gericht worden? En als ik nu niet zo'n mooi mens wordt, m'n tekorten en beperkingen niet overwin, toch zonden doe, ben ik dan mislukt?

Ik laat het toch staan: de Geest maakt een mooi mens van je. De vrucht van de Geest, het resultaat van zijn leiding, wordt door Paulus in negen prachtige karaktereigenschappen geschetst: Liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Ik ga als die eigenschappen nu niet stuk voor stuk uitwerken, maar ze schetsen een mooi mens, nietwaar? Prachtige karaktertrekken, waar iedereen ook wel in groeien wil en in groeien kan. Een beetje ironisch voegt Paulus eraan toe: er is geen wet die hier iets tegen heeft. Nee, logisch, het zijn juist eigenschappen die overal op aarde worden gewaardeerd en nagestreefd. Wie dit laat zien, is een mooi mens. Een heerlijk mens om mee om te gaan.

Zo'n mens is voluit christelijk. Je bent als Jezus Christus, de echte en ware mens, de mooiste en beste mens. Het is de boodschap van de Bijbel dat God de mens geschapen heeft naar zijn beeld. En dat God in bereiken van dat doel zijn eer en zijn recht ziet. Daarom is het niet humanistisch, maar christelijk. Het gaat om het beeld van God, om Jezus die in ons woont, om de vrucht van de Geest. Dat is het ontwikkeltraject voor een christen. Niet dat niet-christenen geen goede mensen kunnen zijn. Gelukkig ligt dat zo niet. Maar wie zich aan Jezus Christus verbindt, die krijgt de Heilige Geest als coach om een beter mens te worden. Om een mooi mens van je te maken. Een mens met een mooi karakter, in balans met zichzelf, goed voor anderen en voor Gods Koninkrijk inzetbaar.

** vrucht van de Geest!

Ben je al afgehaakt? Omdat jij niet helemaal zo'n ideale mens bent? Omdat jij dit mooie karakter als een nieuwe wet ervaart, die net zo frustrerend en onhaalbaar is als de oude wetten? Probeer er eens anders naar te kijken. Paulus noemt dit 'de vrucht van de Geest'. Negen eigenschappen die samen het karakter van een christen beschrijven. 'Vrucht van de Geest': geen werk van een mens, geen leerdoel van een catecheet, geen checklist voor iemand die belijdenis van het geloof wil doen en al helemaal geen voorwaarden voor je jezelf Gods kind mag noemen. Paulus noemt het de vrucht van de Geest!

Er staat iets tegenover. 'De gevolgen van onze eigen wil', zoals Paulus noemt. En dan komt hij met een lijstje wangedrag, dat door alle normale mensen in deze wereld wordt verafschuwd. Niemand is een fan van seksueel geweld, jaloezie, kindermishandeling, seksorgies, overspel, comazuipen en afpersing. Toch komt zulke praktijken in de wereld voor zodra er mensen in de buurt zijn. Paulus beschrijft het patroon van de mensheid. Er is bijna geen film waarin dit niet voorkomt, vaak als belangrijke lijn in het plot. Er is geen krant, waar niet iets in staat van zulk wangedrag, inclusief alle schade die het veroorzaakt. Paulus noemt dit: de gevolgen van onze eigen wil, van onze eigen verlangens. Een leven waar je begeerten, als je ze niet leert beheersen. Zo'n explosief vaatje is een mens. Maar het is niet naar Gods wil. Het staat haaks op Gods recht. Je zet jezelf ermee buiten het Koninkrijk.

Door Jezus Christus ben je een vrij mens. Vrij van deze 'door het kwaad beheerste wereld'. Die vrijheid heb je niet zelf geregeld, maar in de Heer ontvangen. Maar misbruik die vrijheid niet door je eigen gang te gaan. Gebruik de vrijheid om in liefde te leven. Niet gegijzeld door je verleden. Niet ingesnoerd door menselijke verwachtingen. Niet angstig om jezelf te verliezen. Maar in liefde. Daar is de bevrijding van Jezus voor bedoeld. Daar is de leiding van de Heilige Geest op gericht.

Paulus noemt het een strijd. Wat je zelf van nature zou willen. En wat de Geest met je wil. Daarbij hebben we een actieve verantwoordelijkheid tegen het een: geef geen gehoor aan je eigen begeerten. Sla ze aan het kruis, schrijft Paulus. En daarin hebben we voor het ander een passieve verantwoordelijkheid: laat je leiden door de Geest.

Het gaat om de vrucht van de Geest. Een vrucht heeft tijd nodig om te groeien en te rijpen. Maar die heerlijk is om van te genieten. Een vrucht kun je niet organiseren, maar je kunt wel de groei bevorderen. Haal het onkruid weg, zoek goede grond en drink van het levende water. Dan maakt de Geest je vruchtbaar. Iedere christen weer op zijn of haar eigen unieke manier. Daarom is het lijstje met mooie karaktereigenschappen geen voor-aarde, geen competentieprofiel, maar een belofte, een zegen en een roeping. Laat de Geest met jou aan het werk gaan! Hij heeft een prachtig programma voor je. Je hebt er de ruimte voor door Jezus Christus.

** laten we de richting volgen die de Geest ons wijst

'Wanneer de Geest ons leven leidt, laten we dan ook de richting volgen die de Geest ons wijst.' Dit wordt ons op het hart gebonden. Het geldt voor jullie, maar niet minder voor ons allemaal. Maak je hier als christen druk over: Geef ruimte aan het werk van de Heilige Geest. Zodat je steeds meer wordt waarvoor je bent gemaakt. En waarin je tot ont-plooiing komt. Ga de richting die de Geest je wijst!

Welke richting is dat? Het antwoord zal duidelijk zijn: de Geest wijst je de richting van de nieuwe mens. De richting van de vrucht van de Geest. Dit is trouwens nog maar de eerste helft van het antwoord welke richting de Geest je wijst. De persoonlijke helft. De tweede helft heeft te maken met het omgaan met elkaar in de gemeente. Ook daarin wijst de Geest ons de richting. Dat werkt Paulus uit in het vervolg. Ik hoop daar volgende week aandacht aan te geven. Maar voor vandaag is dit eerste deel van zijn antwoord duidelijk: de Geest gaat met je aan het werk. Hij maakt een mooi mens van je. Een nieuw

mens, een christen. Hij vormt je karakter. Hij werkt eraan dat Jezus Christus zelf in je leven woont.

Zo ingrijpend houdt God zich bezig met een mens. Het tijdperk van de Heilige Geest omspannt inmiddels 20 eeuwen. En tegelijk is Gods Geest met elke christen persoonlijk aan het werk. We zien daar iets van in jullie leven. Jullie willen leven met God. Jullie hebben de vrijheid, vrede en vreugde in Jezus Christus leren kennen. Nu gaat zijn Geest met je aan het werk. Met je karakter, met je gedrag, met je houding en met je wil. Daar word je helemaal bij ingeschakeld. Blijf lezen en luisteren naar het Woord van God. Zoek de invloed en wijsheid van de Geest. Doe het niet alleen, maar doe het met anderen. En bid om de vrucht van de Geest: Jezus, geef uw liefde in mij, geef uw vreugde in mij, geef uw vrede in mij, uw geduld, uw vriendelijkheid, uw goedheid, uw geloof, uw zachtmoedigheid, uw zelfbeheersing. En biddend zul je ontdekken welke woorden je moet spreken, welke keuzen je moet maken, aan welke mensen jij je moet binden en welke beslissing je moet nemen.

Dat zal niet altijd meteen duidelijk zijn. Je zult tegen teleurstellingen aanlopen. Je zult fouten maken. Je zult verkeerde inschattingen maken, of toch teveel op je eigen belang en gevoel afgaan. En toch overstijg je de onzekerheid en raak je het gevoel kwijt dat je er alleen voor staat. De richting van de Geest is duidelijk. Naar Jezus Christus toe! Jij in Hem en Hij in jou! Steeds weer en steeds meer. Zichtbaar, merkbaar, vruchtbaar. De Geest maakt je vruchtbaar. Een mooi mens ben je. Een nieuw mens in Christus. Een mooi mens word je. Een nieuw mens door de Geest. In vriendschap met de Vader. Tot eer van de Schepper.

Amen